

Şase sfaturi pentru personalul umanitar care lucrează cu interpreţi pe subiecte sensibile

Translators without Borders, în colaborare cu Oxfam, a identificat şase sfaturi esenţiale pentru personalul umanitar, pentru a surmonta diversele bariere socio-lingvistice ce intervin când se lucrează cu interpreţi pe subiecte sensibile şi pentru a susţine sănătatea mentală a interpreţilor.

Ce înţelegem prin „subiecte sensibile”? Pot fi probleme sensibile sau tabu din punct de vedere cultural, legate de violenţă, abuz, exploatare, precum şi de egalitatea de gen, sănătatea reproducerii şi norme şi comportamente sexuale. Multe subiecte sensibile sunt relevante în activitatea de protecţie. Totuşi, ele privesc şi alte domenii, cum ar fi sănătatea, suportul psihosocial şi apa, salubritatea şi igiena (WaSH). De exemplu, în cadrul programelor WaSH şi de sănătate, poate fi nevoie să se discute despre menstruaţie, iar riscul de violenţă sexuală poate fi o problemă atât pentru programele de protecţie, cât şi pentru cele de adăpost. Interpreţii şi echipele din programe pot fi nevoiţi să se confrunte cu probleme sensibile similare în urgenţele de sănătate publică, precum pandemia de COVID-19.

TRANSLATORS
WITHOUT BORDERS

OXFAM

Din experiența noastră...

1

Programele umanitare includ rareori un buget adecvat pentru interpreți profesioniști și se bazează adesea pe propriul personal sau pe membrii comunității ca interpreți informali. Acest lucru ridică semne de întrebare cu privire la calitate și la confidențialitate.

Acestea pot include și termeni și concepte umanitare și tehnice din limba engleză, care sunt dificil de tradus clar în alte limbi. Termeni precum „caz” (în loc de „pacient” sau „persoană bolnavă”) riscă să fie interpretați greșit sau să fie percepuți ca lipsiți de empatie. Dacă interpreții folosesc cuvinte care nu sunt neutre sau înțelese, acest lucru poate afecta modul în care se implică membrii comunității sau în care acționează când li se dau recomandări. De exemplu, este posibil ca o femeie care a fost agresată sexual să nu înțeleagă urgența accesării profilaxiei post-expunere.

Exemplu: În limba hausa, una dintre cele peste 30 de limbi materne vorbite de persoanele strămutate din cauza conflictelor din nord-estul Nigeriei, cuvântul comun pentru „sănătate mentală” se traduce prin „nebun”. O clinică de sănătate mentală care se pare că nu a realizat nicio cercetare lingvistică a plasat un anunț prin care promova „servicii pentru nebuni”. Din cauza acestei probleme de traducere, este posibil ca oamenii să se fi îndepărtat de serviciile de care puteau beneficia, întrucât riscau stigmatizarea.

Sfaturile noastre...

- Evaluați nevoia de interpretare la început și asigurați resursele adecvate.
- Țineți cont de specificități legate de vârstă, gen, dizabilități și alte caracteristici legate de diversitate ale persoanelor afectate cu care lucrați.
- Realizați o analiză a riscurilor în cadrul unei programări de siguranță, pentru a nu pune în pericol neintenționat persoanele afectate, interpreții sau familiile acestora.
- Evitați să vă bazați pe membrii familiei pentru a comunica cu persoane vulnerabile când este posibil și folosiți, în schimb, interpreți instruiți.
- Recrutați și instruiți interpreți în funcție de persoanele cu care doriți să vorbiți, de subiectele abordate și de locurile/ contextele în care vă veți regăsi.
- Clarificați ce așteptați de la interpreți, inclusiv faptul că înțeleg „consimțământul informat”. Interpreții trebuie să transmită tot ce spun și persoanei sau persoanelor cu care vorbiți și invers, pe cât este posibil. Ei trebuie să nu adauge propriile opinii personale, să nu omită nimic, să nu aibă propriile conversații cu persoanele respective și să nu facă presiuni asupra lor pentru a vorbi cu dvs.

- Discutați despre traduceri adecvate și respectuoase ale cuvintelor și conceptelor esențiale în limbile locale cu interpreții înainte de orice fel de interacțiune cu membrii comunității. Acest lucru dă interpreților mai multă încredere în munca lor și vă asigură că e probabil ca membrii comunității să înțeleagă cuvintele esențiale la fel ca dvs.
- Evitați folosirea jargonului, abrevierilor și acronimelor ce presupun un nivel de cunoștințe pe un anumit subiect, cu excepția situațiilor în care acest lucru este relevant și adecvat.
- Oferiți interpreților informații specifice domeniului, de exemplu despre probleme de bază legate de protecție în context, pentru a-i ajuta să se pregătească efectiv. Dați-le oportunitatea de a vă pune întrebări despre termeni și concepte tehnice, fără a se simți grăbiți.
- Nu neglijați puterea cuvintelor; dacă aveți bune intenții, dar nu vă puteți exprima clar, riscați să faceți mai mult rău decât bine.

Din experiența noastră...

3 Comunitățile recurg adesea la limbaj indirect sau la eufemisme pentru a vorbi despre subiecte sensibile. Acest lucru poate genera neînțelegeri sau relatarea eronată a experiențelor și îngrijorărilor persoanelor afectate.

În același timp, recurgerea la limbaj indirect și eufemisme poate facilita discutarea unor subiecte care altfel n-ar putea fi discutate în public fără a fi stingheritoare sau ofensatoare. Acest mod de a vorbi poate întări caracterul discret al unei discuții, în special în contexte precum taberele de refugiați, unde spațiul privat este limitat.

Exemplu: În Republica Democrată Congo, cuvintele legate de anumite simptome Ebola și de organele reproducătoare, sex și fluide corporale pot genera jenă când sunt folosite în public. A vorbi despre diaree sau transmiterea pe cale sexuală a virusului Ebola, în special într-o situație în care alte persoane pot surprinde conversația, este considerat lipsit de respect. Cum a declarat o femeie din Beni: „Sunt termeni pe care nu-i rostim în public, afară, unde poate auzi oricine. Membrii personalului sanitar care au venit aici pentru Ebola nu aveau tabuuri în cultura lor. Spun totul în public, iar asta stigmatizează pacientul”.

4 Limbajul poate fi dependent de gen. Femeile dintr-o comunitate pot folosi un vocabular diferit față de cel al bărbaților, în special pentru subiecte sensibile legate de corpul feminin și de sexualitate.

De asemenea, femeile pot fi reticente să abordeze deschis aceste subiecte cu un bărbat sau cu o persoană din alt grup etnic. Considerații similare sunt relevante când se discută subiecte sensibile cu copii și persoane cu dizabilități, în special cu dizabilități ce afectează capacitatea de comunicare.

Exemplu: În taberele de refugiați din Bangladesh, femeile Rohingya au răspuns la multele constrângeri socioculturale și la segregarea pe care le întâmpină prin crearea unui sociolect sau a unui dialect social numai al lor. Anumite cuvinte sau eufemisme din cadrul acestui sociolect nu sunt înțelese ușor de bărbații Rohingya. De exemplu, „haiz” este un cuvânt academic pentru „menstruație”, care este împrumutat din arabă. Cu toate acestea, multe femei tinere preferă să nu rostească acest cuvânt. Ele preferă eufemismul „gusol”, care înseamnă ad literam „a face duș”.

Sfaturile noastre...

- Solicitați interpreților să documenteze limbajul indirect și eufemismele și să clarifice semnificațiile precise. Astfel, se construiește o înțelegere mai bună a limbajului local pentru subiectele sensibile și se îmbunătățește modul de a le trata.
- Luați în considerare implicarea membrilor comunității cu care ați dezvoltat o relație de încredere, cărora le puteți cere ajutorul pentru a traduce anumite cuvinte sau concepte specifice. Creați un glosar al acestor traduceri, completați-l în timp cu alte cuvinte și împărtășiți-l cu alte persoane interesate, astfel încât și acestea să poată beneficia de munca dvs.
- Consultați-vă cu membrii comunității și cu interpreții despre o locație corespunzătoare din punct de vedere cultural pentru a vorbi despre subiecte sensibile într-un mod respectuos.

- Instruiți interpreții asupra adaptării modului în care să discute chestiunile sensibile în funcție de genul, vârsta și dizabilitatea persoanei cu care vor interacționa.
- Creșteți numărul de interpreți instruiți de gen feminin și cunoscători ai limbajului semnelor. În situații sau în cazul limbilor în care interpreții sunt greu de găsit, resursele de interpreți ai altor agenții pot fi o soluție.

Din experiența noastră...

- 5** A lucra cu un interpret ce provine din comunitatea vizată poate genera încredere și poate permite traduceri mai fidele. Totodată, interpreții pot prezenta un risc pentru membrii comunității dacă nu sunt selectați și instruiți corespunzător.

Exemplu: În timpul crizei refugiaților din 2015 din Grecia, refugiații din Baluchestan au declarat că nu aveau încredere în interpreții pakistanezi din cauza tensiunilor politice dintre poporul din Baluchestan și statul pakistanez. Refugiații se temeau că, dacă le dezvăluiau interpreților motivele lor de a pleca, ar putea exista repercursiuni asupra familiilor lor rămase acasă. Este posibil ca această problemă de comunicare să fi contribuit la respingerea primei lor cereri de azil.

- 6** Interpreții lucrează adesea sub presiune și au de-a face cu conținut bulversant în timp ce interpretează. Anxietatea, depresia, stresul, extenuarea și trauma de martor reprezintă toate riscuri pentru interpreți.

Interpreții pot fi afectați în special când fac parte din comunitatea afectată. Cadrul în care au loc interacțiunile cu membrii comunității pot genera suferință suplimentară interpreților.

Sfaturile noastre...

- La selectarea interpreților, efectuați aceleași verificări și luați aceleași măsuri de siguranță ca în cazul altor membri ai personalului, consultanți sau furnizori.
 - Fiți pregătiți să le oferiți instruire și resurse despre codul de conduită, procedurile de siguranță, confidențialitate, protecția datelor și primul ajutor psihologic, într-o limbă în care ei nu au probleme de comunicare.
 - Interpretarea funcționează bine doar dacă toți cei implicați au încredere în proces.
 - Garantați faptul că interpreții sunt disponibili să susțină interacțiuni cu oricine are nevoie, inclusiv persoane vârstnice și persoane cu dizabilități. Discutați în prealabil chestiunile legate de incluziune, de exemplu cum ar putea fi incluse cel mai bine persoanele cu deficiențe de auz sau de vedere.
 - Cereți feedback, luați măsurile corespunzătoare în mod activ și continuați să susțineți interpreții după instruirea inițială.
- Oferiți interpreților acces la ajutor psihologic, indiferent dacă lucrează în rol formal sau informal.
 - Oferiți interpreților oportunități de formare profesională, inclusiv în ce privește grija față de propria persoană, și recunoașteți și recompensați contribuția lor.
 - Întrebați interpreții despre provocările pe care le pot întâmpina în cursul unei interacțiuni cu persoanele afectate și cum să le diminuezi din timp. Aceste măsuri pot include asigurarea distanței fizice între cei implicați, furnizarea de echipament de protecție personală sau aranjarea interpretării de la distanță prin tehnologii mobile, din motive de siguranță sau de sănătate publică.
 - Includeți interpreții în ședințe și solicitați feedback despre experiența lor și despre susținerea de care au nevoie.

Resurse suplimentare

Translators without Borders, [Field guide to humanitarian interpreting and cultural mediation](#)

Translators without Borders, [Glossaries](#)

Highlander Research and Education Center, [What Did They Say? Interpreting for Social Justice - An Introductory Curriculum](#)

Red T, [Conflict Zone Field Guide for Civilian Translators/Interpreters and Users of Their Services](#)

Aveți sugestii pentru îmbunătățirea conținutului acestei fișe de recomandări? Vă rugăm să ni le trimiteți!

Ați dori ca această fișă de recomandări să fie disponibilă în altă limbă? Contactați-ne!

Detalii de contact: info@translatorswithoutborders.org

